

Міністерство освіти і науки України
Західноукраїнський національний університет
Юридичний факультет

Кафедра адміністративного права та судочинства

МІЖДИСЦИПЛІНАРНА КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни: «Актуальні питання адміністративного права та процесу»

на тему: «Адміністративно-правове регулювання гуманітарної допомоги в умовах воєнного стану»

Студентка групи ПРм-13:

Кокітко Ірина Володимирівна

Керівник: д.ю.н., проф. Кравчук М.Ю.

	Національна шкала _____	
	Кількість балів: _____	Оцінка: ECTS _____
Члени комісії	_____	_____
	(підпис)	(прізвище та ініціали)
	_____	_____
	(підпис)	(прізвище та ініціали)
	_____	_____
	(підпис)	(прізвище та ініціали)

Тернопіль - 2025

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
Розділ 1. Поняття та сутність адміністративно-правового регулювання гуманітарної допомоги.....	5
1.1. Загальні аспекти гуманітарної допомоги.....	5
1.2. Нормативно-правова база регулювання гуманітарної допомоги в Україні.....	6
1.3. Адміністративно-правові механізми забезпечення гуманітарної допомоги.....	7
Розділ 2. Особливості адміністративно-правового регулювання гуманітарної допомоги в умовах воєнного стану.....	10
2.1. Воєнний стан як особливий правовий режим.....	10
2.2. Законодавче забезпечення гуманітарної допомоги під час воєнного стану.....	11
2.3. Повноваження органів влади у сфері надання гуманітарної допомоги в умовах воєнного стану.....	12
Розділ 3. Проблеми та перспективи вдосконалення адміністративно-правового регулювання гуманітарної допомоги під час воєнного стану.....	15
3.1. Основні проблеми в адміністративно-правовому регулюванні гуманітарної допомоги.....	15
3.2. Перспективи вдосконалення механізмів гуманітарної допомоги в умовах воєнного стану.....	16
3.3. Міжнародний досвід і можливість його впровадження в Україні.....	18
Висновки.....	20
Список використаних джерел.....	22

ВСТУП

В умовах сучасних міжнародних викликів та внутрішньої кризи, спричиненої військовими конфліктами, особливо важливою є проблема організації та надання гуманітарної допомоги. Україна, як країна, що стикається з воєнним станом, змушена забезпечувати захист прав та безпеку населення, а також налагоджувати ефективні механізми доставки гуманітарної допомоги. Це вимагає від держави вдосконалення адміністративно-правового регулювання процесів надання гуманітарної допомоги в умовах воєнного стану. Тема є актуальною з огляду на важливість забезпечення належного функціонування цих механізмів для підтримки громадян та стабільності суспільства.

Метою дослідження є аналіз адміністративно-правового регулювання гуманітарної допомоги в Україні в умовах воєнного стану та виявлення шляхів удосконалення нормативно-правових механізмів у цій сфері.

Основними завданнями даного дослідження є:

1. Визначення поняття та сутність гуманітарної допомоги та особливості її регулювання.
2. Окреслення особливості надання гуманітарної допомоги в умовах воєнного стану.
3. Аналіз повноважень органів влади у сфері надання гуманітарної допомоги під час воєнного стану.
4. Виявлення основних проблеми адміністративно-правового регулювання та запропонувати шляхи їх вирішення.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають у процесі надання гуманітарної допомоги в умовах воєнного стану в Україні. Предметом дослідження виступають адміністративно-правові механізми регулювання цих відносин.

У дослідженні застосовано загальнонаукові та спеціальні методи, зокрема, метод аналізу та синтезу, системний метод, порівняльно-правовий метод, а також

метод правового моделювання, що дозволяє виявити недоліки чинного законодавства та запропонувати шляхи його вдосконалення.

Курсова робота складається з трьох розділів, у яких висвітлюються теоретичні та практичні аспекти адміністративно-правового регулювання гуманітарної допомоги в умовах воєнного стану. Наприкінці подано висновки, що підсумовують результати дослідження, та список використаних джерел.

РОЗДІЛ 1. ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ.

1.1. Загальні аспекти гуманітарної допомоги.

Гуманітарна допомога є важливим компонентом міжнародного співробітництва, спрямованим на підтримку постраждалих від надзвичайних ситуацій, природних катастроф, військових конфліктів та інших кризових явищ. Вона включає надання товарів, послуг та фінансових ресурсів, що мають забезпечити базові потреби населення, які постраждали від цих подій, і сприяти відновленню нормального функціонування суспільства.

Гуманітарна допомога може мати різні форми, зокрема:

- матеріальна допомога (продукти харчування, ліки, одяг, предмети першої необхідності);
- медична допомога (лікування, медичні консультації та забезпечення лікарськими засобами);
- фінансова допомога (грошова підтримка постраждалих, зокрема на відновлення житла та бізнесу);
- освітня та інформаційна підтримка (надання освітніх послуг, інформаційних матеріалів для населення).

Гуманітарна допомога є засобом не лише надання підтримки постраждалим, але й сприяння стабілізації ситуації та недопущенню гуманітарної катастрофи. У таких ситуаціях важливим є забезпечення ефективної координації між державними органами, міжнародними організаціями, недержавними установами та волонтерськими об'єднаннями, які беруть участь у процесі надання допомоги.

На міжнародному рівні правові основи для надання гуманітарної допомоги регулюються такими документами, як Конвенції ООН, міжнародне гуманітарне право, зокрема Женевські конвенції 1949 року та додаткові протоколи до них. Ці документи визначають права та обов'язки сторін конфліктів щодо забезпечення доступу до гуманітарної допомоги.

Гуманітарна допомога вимагає від держави створення ефективних адміністративно-правових механізмів регулювання, що включають законодавче забезпечення, контроль та моніторинг процесу доставки та розподілу допомоги. В умовах надзвичайного стану, особливо під час воєнних дій, ці механізми повинні працювати максимально оперативно та злагоджено.

1.2. Нормативно-правова база регулювання гуманітарної допомоги в Україні

Регулювання гуманітарної допомоги в Україні здійснюється на основі комплексу нормативно-правових актів, які визначають процедури її надання, отримання та розподілу. Важливим елементом правової бази є законодавство, що регулює відносини у сфері соціального захисту, надання допомоги постраждалим від воєнних дій та надзвичайних ситуацій.

Основними нормативними актами, що регулюють гуманітарну допомогу в Україні, є:

- Закон України "Про гуманітарну допомогу" (від 22 жовтня 1999 року). Цей закон є основним документом, який регулює питання визначення гуманітарної допомоги, порядок її ввезення на територію України, розподілу та використання. Закон також передбачає правовий статус організацій, що надають гуманітарну допомогу, та встановлює правила контролю за її використанням.
- Кодекс цивільного захисту України (від 2 жовтня 2012 року). Цей кодекс визначає засади діяльності у сфері цивільного захисту, зокрема питання щодо ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та надання гуманітарної допомоги постраждалим.
- Закон України "Про правовий режим воєнного стану" (від 12 травня 2015 року). Він встановлює правовий режим під час введення воєнного стану, а також регулює діяльність органів влади, громадян та організацій щодо забезпечення прав і свобод людини в умовах воєнних дій, включаючи питання надання гуманітарної допомоги.

- Постанова Кабінету Міністрів України № 1082 (від 30 липня 2014 року) "Про затвердження Порядку отримання, зберігання, розподілу та використання гуманітарної допомоги". Цей нормативний акт детально визначає процедуру отримання гуманітарної допомоги, порядок її обліку та використання в умовах надзвичайних ситуацій, включаючи збройні конфлікти.
- Міжнародні договори та угоди, ратифіковані Україною, зокрема Женевські конвенції та додаткові протоколи до них, які регулюють питання захисту цивільного населення під час війни та надання допомоги постраждалим.

Система правового регулювання гуманітарної допомоги в Україні включає також підзаконні акти, які розробляються державними органами з метою реалізації положень зазначених законів. Важливу роль у цьому відіграють також нормативні акти міжнародних організацій, таких як ООН, Червоний Хрест та інші, які регулюють процедури надання міжнародної гуманітарної допомоги в умовах конфліктів та кризових ситуацій.

1.3. Адміністративно-правові механізми забезпечення гуманітарної допомоги.

Адміністративно-правові механізми регулювання гуманітарної допомоги є важливою складовою системи забезпечення її належного функціонування в умовах кризових ситуацій, особливо під час воєнного стану. Ці механізми охоплюють організаційно-правові, процедурні та контрольні заходи, що застосовуються державою для ефективного надання, розподілу та використання гуманітарної допомоги.

Основні адміністративно-правові механізми можна поділити на такі категорії:

1. Організаційний механізм.

На рівні держави відповідальність за координацію гуманітарної допомоги покладена на спеціалізовані органи влади. Зокрема, Міністерство соціальної політики України, Державна служба з надзвичайних ситуацій, місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування відповідають за організацію процесу прийому, зберігання, транспортування та розподілу

гуманітарної допомоги серед постраждалого населення. До організаційного механізму також входить залучення міжнародних організацій, таких як ООН, Червоний Хрест, міжнародні волонтерські рухи.

2. Нормативно-правовий механізм.

Цей механізм передбачає розробку та реалізацію нормативно-правових актів, що регулюють порядок отримання, оформлення, ввезення, реєстрації та розподілу гуманітарної допомоги. Наприклад, Закон України "Про гуманітарну допомогу" визначає основні принципи гуманітарної діяльності, механізми державного контролю, права та обов'язки отримувачів допомоги, а також процедури звільнення від оподаткування гуманітарних вантажів.

3. Процедурний механізм.

Процедури, пов'язані з наданням гуманітарної допомоги, детально регламентуються спеціальними положеннями, які визначають порядок отримання, розподілу та використання гуманітарних вантажів. Наприклад, для отримання статусу гуманітарної допомоги необхідно подати відповідні документи до Міністерства соціальної політики України, яке проводить перевірку заяви та приймає рішення щодо визнання вантажу гуманітарним. Після цього розподіл допомоги відбувається згідно з визначеними критеріями на основі потреб населення.

4. Контрольний механізм.

Контроль за використанням гуманітарної допомоги здійснюється державними органами, зокрема Міністерством фінансів, Державною фіскальною службою, а також органами місцевого самоврядування. Цей контроль має на меті запобігання нецільовому використанню або зловживанню гуманітарною допомогою. Важливим аспектом є звітування про отримані вантажі та їх використання, а також проведення аудиту відповідними органами.

5. Санкційний механізм.

У разі порушення вимог щодо надання чи використання гуманітарної допомоги передбачені відповідні адміністративні та кримінальні санкції. Наприклад, законодавство передбачає штрафні санкції за нецільове

використання гуманітарної допомоги, а також за надання недостовірної інформації при її отриманні.

Ефективність цих механізмів залежить від здатності держави забезпечити оперативність прийняття рішень, їх прозорість та дотримання міжнародних стандартів у сфері надання гуманітарної допомоги. В умовах воєнного стану адміністративно-правове регулювання має бути спрямоване на максимальну мобілізацію ресурсів для підтримки населення, постраждалого від воєнних дій.

РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

2.1. Воєнний стан як особливий правовий режим

Воєнний стан — це особливий правовий режим, який вводиться в Україні або на окремих її територіях у разі збройної агресії, загрози державній незалежності чи територіальній цілісності країни. Метою введення воєнного стану є забезпечення належної оборони держави, захисту суверенітету та безпеки громадян. Він регулюється Законом України "Про правовий режим воєнного стану".

Особливість цього правового режиму полягає у тому, що він передбачає розширення повноважень органів державної влади та військового командування з одночасним обмеженням певних прав і свобод громадян. Наприклад, може бути обмежено право на свободу пересування, свободу слова, право на зібрання тощо. Це необхідно для забезпечення безпеки та підтримання правопорядку в умовах воєнного конфлікту.

Окрім того, введення воєнного стану змінює організаційні та правові механізми функціонування державних органів, зокрема й тих, які займаються питаннями надання гуманітарної допомоги. Під час воєнного стану всі національні ресурси, включаючи гуманітарну допомогу, використовуються максимально ефективно для забезпечення потреб населення, постраждалого від бойових дій.

Умови воєнного стану вимагають особливої уваги до координації зусиль між різними державними та міжнародними організаціями для забезпечення своєчасного надання допомоги. Відбувається активна взаємодія з міжнародними структурами, такими як ООН, Міжнародний Червоний Хрест, а також волонтерськими організаціями, що надають гуманітарну допомогу населенню. У цих умовах держава повинна забезпечити прозорість і контроль за розподілом гуманітарної допомоги, а також гарантувати її доступність для тих, хто її найбільше потребує.

Особливе значення під час воєнного стану має організація логістики доставки гуманітарних вантажів до зон бойових дій або тимчасово окупованих територій. Зазвичай ці території мають обмежений доступ до ресурсів, а також можуть страждати від порушень системи життєзабезпечення. Саме тому воєнний стан вимагає швидкого прийняття рішень щодо організації допомоги, що передбачає підвищені вимоги до роботи державних структур.

2.2. Законодавче забезпечення гуманітарної допомоги під час воєнного стану

У період воєнного стану законодавче забезпечення гуманітарної допомоги в Україні зазнає певних змін і адаптацій, зумовлених необхідністю оперативного реагування на виклики, пов'язані з військовими діями та надзвичайними ситуаціями. Законодавство має бути достатньо гнучким, щоб забезпечити належну підтримку населенню в умовах обмежених ресурсів і порушених інфраструктурних систем.

Одним із ключових законів, що регулює питання гуманітарної допомоги під час воєнного стану, є Закон України "Про правовий режим воєнного стану". Він визначає особливі повноваження органів державної влади, військового командування та інших суб'єктів у питаннях забезпечення оборони країни та підтримки населення в умовах збройного конфлікту.

Цей закон, разом із Законом України "Про гуманітарну допомогу", забезпечує такі механізми:

1. Сприяння залученню міжнародної допомоги. Українське законодавство передбачає спрощені процедури ввезення гуманітарної допомоги з-за кордону, включаючи звільнення від митних зборів і податків. Це дозволяє швидко отримувати та розподіляти необхідні ресурси серед постраждалих від воєнних дій.
2. Прискорені процедури реєстрації гуманітарної допомоги. Для забезпечення оперативного надходження допомоги в умовах воєнного стану встановлюються спрощені процедури реєстрації гуманітарних вантажів. Міністерство соціальної політики, яке є головним органом з питань

гуманітарної допомоги, працює за прискореною процедурою прийняття рішень щодо статусу вантажів і їх розподілу.

3. Підвищений контроль за розподілом гуманітарної допомоги. Законодавство передбачає спеціальні заходи щодо контролю за правильним розподілом гуманітарної допомоги, що здійснюється як на національному рівні, так і на рівні органів місцевої влади. Це дозволяє уникнути нецільового використання допомоги та забезпечити її ефективне використання.
4. Спрощення процедур волонтерської діяльності. В умовах воєнного стану важливою складовою є участь волонтерів у наданні гуманітарної допомоги. Законодавство спрощує механізми реєстрації волонтерських організацій та надає їм більшу свободу дій для ефективного виконання їхньої місії.
5. Правовий захист гуманітарних працівників. У часи воєнних дій гуманітарні працівники часто опиняються в зонах підвищеного ризику. Законодавство України, у поєднанні з міжнародними правовими нормами, гарантує їхній захист і безпеку під час виконання місії.

Водночас, для успішної реалізації цих положень законодавство передбачає взаємодію держави з міжнародними організаціями, такими як ООН, Червоний Хрест, Європейський Союз та інші, які допомагають у питаннях розподілу гуманітарної допомоги та підтримки населення в кризових умовах.

2.3. Проблеми адміністративно-правового регулювання гуманітарної допомоги під час воєнного стану

Незважаючи на законодавче забезпечення та адміністративно-правові механізми регулювання гуманітарної допомоги під час воєнного стану, в процесі її надання виникає низка проблем, що ускладнюють ефективність допомоги. Ці проблеми мають як внутрішній, так і зовнішній характер і впливають на своєчасність, доступність та ефективність розподілу допомоги.

Основні проблеми можна згрупувати за такими напрямками:

1. Бюрократичні перепони.

Хоча законодавство України передбачає спрощені процедури ввезення та реєстрації гуманітарної допомоги, на практиці часто спостерігаються бюрократичні затримки. Це може бути пов'язано з надмірними перевітками, вимогами до документів або недостатньо оперативною роботою відповідних органів влади. В умовах воєнного стану такі затримки можуть мати критичні наслідки для населення, яке терміново потребує допомоги.

2. Недостатня координація між державними та міжнародними організаціями.

Ефективне надання гуманітарної допомоги вимагає тісної координації між державними органами, міжнародними організаціями та волонтерськими рухами. Проте нерідко спостерігається недостатня взаємодія та скоординованість дій між різними структурами. Це призводить до нераціонального розподілу ресурсів або до дублювання допомоги в одних районах і її нестачі в інших.

3. Небезпека для гуманітарних працівників та перешкоди у доступі до зони конфлікту.

В умовах активних бойових дій або окупації окремих територій, доставлення гуманітарної допомоги може бути фізично неможливим через небезпеку для життя гуманітарних працівників. Окрім того, існують випадки, коли збройні формування або інші групи блокують доступ до певних територій, що ускладнює забезпечення населення необхідною допомогою.

4. Корупція та зловживання.

Корупційні схеми та зловживання під час розподілу гуманітарної допомоги є серйозною проблемою, особливо в кризових умовах. Деякі посадові особи або організації можуть використовувати гуманітарну допомогу для особистого збагачення або ж для політичних цілей. Це значно підриває довіру до процесу гуманітарної допомоги та може спричинити її неефективне використання.

5. Проблеми логістики та інфраструктури.

Воєнні дії часто руйнують транспортну інфраструктуру, що ускладнює доставлення гуманітарних вантажів до постраждалих регіонів. Зруйновані

дороги, мости, залізничні сполучення або порушення роботи аеропортів значно уповільнюють процес транспортування гуманітарної допомоги. Крім того, в деяких випадках існує проблема недостатньої кількості транспорту або палива для перевезення великих обсягів допомоги.

6. Недостатність прозорості у звітності та контролі.

Ще однією проблемою є недостатня прозорість у звітності про розподіл гуманітарної допомоги. Це може призводити до зловживань та відсутності контролю з боку держави і міжнародних організацій щодо того, як і куди спрямовується допомога. Такі випадки підривають довіру з боку донорів і міжнародних партнерів, які надають допомогу Україні.

Для вирішення цих проблем необхідні системні зміни в адміністративно-правовій сфері, зокрема вдосконалення процедур контролю, підвищення рівня координації між органами влади та міжнародними структурами, а також посилення відповідальності за корупційні дії. Важливо також впроваджувати сучасні технології для моніторингу та розподілу гуманітарної допомоги, що сприятиме більшій прозорості та ефективності.

РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ УДОСКОНАЛЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ

3.1. Модернізація законодавчої бази

Одним із ключових напрямків удосконалення адміністративно-правового регулювання гуманітарної допомоги в Україні є модернізація існуючої законодавчої бази, яка має враховувати специфіку надання допомоги в умовах надзвичайних ситуацій, таких як воєнний стан.

Модернізація законодавчої бази може включати такі кроки:

1. Оновлення законів, що регулюють гуманітарну допомогу.

Закони, які визначають правила ввезення, розподілу та використання гуманітарної допомоги, потребують адаптації до нових викликів, які виникають під час військових конфліктів та криз. Це, зокрема, стосується прискорення процедур та зменшення бюрократичного тиску для забезпечення оперативного надходження допомоги.

2. Введення механізмів швидкого реагування.

Необхідно передбачити механізми швидкого ухвалення рішень та реагування в надзвичайних ситуаціях. Це можуть бути тимчасові нормативні акти, які надають розширені повноваження органам влади для мобілізації ресурсів та швидкого їх розподілу серед населення.

3. Інтеграція міжнародних стандартів.

Українське законодавство має враховувати найкращі міжнародні практики в галузі гуманітарної допомоги. Це може бути досягнуто шляхом гармонізації національних норм із міжнародними стандартами, такими як Женевські конвенції, принципи ООН щодо гуманітарної діяльності тощо.

4. Удосконалення механізмів контролю та звітності.

Важливим аспектом є посилення вимог до прозорості процесу розподілу гуманітарної допомоги та відповідної звітності. Це передбачає створення єдиної інформаційної системи, де відображатимуться дані про надходження та

використання гуманітарної допомоги, що дозволить забезпечити належний рівень контролю та уникнути зловживань.

5. Забезпечення правового захисту гуманітарних працівників.

Законодавство має передбачати додаткові гарантії захисту для працівників гуманітарних організацій, які працюють у зонах конфлікту або підвищеної небезпеки. Це можуть бути спеціальні механізми страхування, медичного забезпечення та правової підтримки для таких працівників.

6. Спрощення процедур для волонтерських організацій.

Для більш ефективної роботи волонтерських організацій необхідно передбачити законодавчі спрощення, що стосуються їхньої реєстрації, діяльності та залучення до процесів надання гуманітарної допомоги. Це дозволить волонтерам більш ефективно долучатися до надання допомоги населенню в умовах кризи.

Модернізація законодавства повинна відбуватися на основі постійного аналізу та оцінки ефективності існуючих механізмів регулювання. Важливо забезпечити інтеграцію різних державних органів, громадських і міжнародних організацій у процес розробки та впровадження змін, що сприятиме ефективнішій роботі системи гуманітарної допомоги.

3.2. Посилення міжнародної співпраці в питаннях гуманітарної допомоги

В умовах воєнного стану та масштабних кризових ситуацій Україна активно співпрацює з міжнародними організаціями, що займаються гуманітарною допомогою. Посилення цієї співпраці є важливим кроком для покращення надання допомоги населенню та підвищення ефективності роботи державних структур у кризових умовах.

Основні напрями посилення міжнародної співпраці включають:

1. Вдосконалення механізмів координації між національними та міжнародними організаціями.

Одним із ключових завдань є підвищення рівня координації між українськими державними органами та міжнародними гуманітарними структурами, такими як ООН, Червоний Хрест, ВООЗ та інші. Це можна досягти через створення

спільних робочих груп, національних координаційних центрів та регулярних зустрічей для обміну інформацією та узгодження дій.

2. Залучення міжнародних експертів і технічної допомоги.

Міжнародні організації володіють значним досвідом у сфері надання гуманітарної допомоги, що включає організацію логістики, розподіл ресурсів, управління кризовими ситуаціями тощо. Залучення таких експертів до роботи в Україні сприятиме впровадженню найкращих світових практик та підвищенню ефективності місцевих гуманітарних програм.

3. Розширення міжнародної фінансової підтримки.

Фінансова допомога з боку міжнародних організацій та партнерів є важливою для забезпечення потреб населення під час воєнного стану. Співпраця з Міжнародним валютним фондом, Світовим банком, Європейським Союзом та іншими міжнародними донорами допомагає Україні мобілізувати фінансові ресурси для підтримки постраждалих та відновлення інфраструктури.

4. Спільні програми гуманітарної допомоги.

Важливим аспектом є реалізація спільних програм з міжнародними партнерами, спрямованих на підтримку найбільш вразливих категорій населення, таких як внутрішньо переміщені особи, діти, люди похилого віку та інші. Ці програми можуть включати забезпечення продовольством, медичними засобами, житлом та іншими необхідними ресурсами.

5. Інтеграція України в глобальні гуманітарні ініціативи.

Україна може активно брати участь у глобальних гуманітарних ініціативах, таких як Всесвітня продовольча програма або програми допомоги постраждалим від конфліктів. Це дозволить країні не лише отримувати міжнародну підтримку, але й ділитися власним досвідом щодо вирішення гуманітарних криз.

6. Впровадження інноваційних технологій у гуманітарній діяльності.

Міжнародні організації часто використовують сучасні технології для моніторингу, доставки та розподілу гуманітарної допомоги. Співпраця з

такими структурами сприятиме впровадженню інноваційних рішень, наприклад, використання дронів для доставки допомоги у важкодоступні райони або створення цифрових платформ для обліку й моніторингу допомоги.

Посилення міжнародної співпраці має бути засноване на принципах партнерства, взаємної відповідальності та прозорості. Це дозволить не лише підвищити ефективність надання гуманітарної допомоги, але й зміцнити міжнародну репутацію України як країни, що успішно співпрацює у сфері глобальних гуманітарних ініціатив.

3.3. Використання новітніх технологій у гуманітарній діяльності

Сучасні технології відіграють дедалі більшу роль у підвищенні ефективності надання гуманітарної допомоги, особливо в умовах кризових ситуацій, таких як війна. Використання новітніх технологій дозволяє спростити логістичні процеси, підвищити прозорість розподілу ресурсів та забезпечити оперативне реагування на потреби населення.

Основні напрями впровадження новітніх технологій у гуманітарну діяльність включають:

1. Цифрові платформи для моніторингу та координації.

Створення єдиних цифрових платформ для обліку гуманітарної допомоги та координації її розподілу дозволяє знизити рівень бюрократії та покращити прозорість процесів. Такі платформи можуть автоматично збирати інформацію про обсяги допомоги, потреби населення та маршрути доставки, що дозволяє оперативно ухвалювати рішення щодо оптимального використання ресурсів.

2. Використання дронів для доставки допомоги.

У важкодоступних або небезпечних районах, куди традиційні транспортні засоби не можуть дістатися через бойові дії або руйнування інфраструктури, дрони стають ефективним засобом доставки гуманітарної допомоги. Вони можуть транспортувати медикаменти, продукти харчування та інші необхідні засоби в зони, де перебувають постраждалі.

3. Системи супутникового моніторингу.

Використання супутникових технологій дозволяє ефективно відстежувати ситуацію в зоні конфлікту або природних катастроф, що полегшує ухвалення рішень щодо розподілу допомоги. Супутники можуть надавати дані про масштаби руйнувань, пересування населення та доступність інфраструктури, що дозволяє краще планувати маршрути доставлення допомоги.

4. Мобільні додатки для волонтерів і постраждалих.

Мобільні додатки можуть бути корисними як для координації дій волонтерів, так і для забезпечення постраждалих інформацією про доступні ресурси. Такі додатки можуть інформувати населення про місця видачі гуманітарної допомоги, медичні послуги, евакуаційні маршрути тощо.

5. Штучний інтелект та аналіз великих даних.

Штучний інтелект (ШІ) та великі дані можуть використовуватися для прогнозування гуманітарних криз, оцінки потреб населення та оптимізації процесів розподілу допомоги. За допомогою ШІ можна автоматизувати аналіз даних про переміщення біженців, пошкодження інфраструктури та потреби в різних видах допомоги, що дозволяє ефективніше реагувати на надзвичайні ситуації.

6. Блокчейн для забезпечення прозорості.

Технологія блокчейн може використовуватися для забезпечення прозорості в розподілі гуманітарної допомоги. Вона дозволяє створювати незмінні записи про надходження, використання та розподіл допомоги, що унеможливорює зловживання або корупційні дії. Такі рішення можуть бути впроваджені на рівні міжнародних організацій та державних структур, що опікуються гуманітарними питаннями.

ВИСНОВКИ

У ході дослідження адміністративно-правового регулювання гуманітарної допомоги в умовах воєнного стану було зроблено низку важливих висновків, які підкреслюють актуальність теми та необхідність удосконалення відповідних правових механізмів.

Адміністративно-правове регулювання гуманітарної допомоги є важливим інструментом підтримки населення в умовах кризи, особливо під час воєнного стану. Гуманітарна допомога забезпечує виживання постраждалих, надаючи необхідні ресурси, такі як продукти харчування, медикаменти та житло.

Національне законодавство України визначає основні правові механізми для отримання та розподілу гуманітарної допомоги. Проте, в умовах воєнного стану, існують низка викликів, таких як бюрократичні перепони, проблеми координації, корупція та логістичні труднощі, що знижують ефективність надання допомоги.

Інститути, які відповідають за розподіл гуманітарної допомоги, як національні, так і міжнародні, відіграють важливу роль у забезпеченні її доступності для населення. Проте їх робота потребує кращої координації та прозорості, що особливо важливо в умовах надзвичайних ситуацій.

Проблеми правового регулювання гуманітарної допомоги виявляються через надмірну зарегульованість процедур, недостатню координацію між державними і міжнародними організаціями та небезпеку для гуманітарних працівників. Важливо впроваджувати механізми, що спрощують процес надання допомоги та знижують ризики для працівників гуманітарних місій.

Перспективи удосконалення адміністративно-правового регулювання гуманітарної допомоги пов'язані з модернізацією законодавства, інтеграцією міжнародних стандартів, впровадженням механізмів швидкого реагування та посиленням відповідальності за корупційні дії в процесі розподілу допомоги.

Посилення міжнародної співпраці є ключовим чинником для успішного надання гуманітарної допомоги. Україна має використовувати можливості

міжнародних організацій для покращення координації, залучення фінансової та технічної підтримки, а також участі у глобальних ініціативах.

Використання новітніх технологій у сфері гуманітарної допомоги відкриває нові можливості для підвищення ефективності надання допомоги. Системи моніторингу, цифрові платформи, дрони, блокчейн та штучний інтелект можуть значно покращити процеси планування, доставки та контролю за розподілом гуманітарних ресурсів.

Таким чином, адміністративно-правове регулювання гуманітарної допомоги в Україні потребує подальшого вдосконалення, особливо в умовах воєнного стану, коли населення особливо вразливе до кризових явищ. Реформаційні зміни у цій сфері повинні сприяти підвищенню ефективності процесів, прозорості та оперативності надання допомоги. Водночас, інтеграція новітніх технологій та міжнародного досвіду забезпечить можливість своєчасного реагування на нові виклики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30.
2. Закон України «Про гуманітарну допомогу» від 22 жовтня 1999 р. № 1192-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 52.
3. Закон України «Про правовий режим воєнного стану» від 12 травня 2015 р. № 389-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 28.
4. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку надання гуманітарної допомоги» від 25 березня 2020 р. № 333 // Офіційний вісник України. – 2020. – № 29.
5. Женевські конвенції про захист жертв війни від 12 серпня 1949 р. // ООН, Гуманітарне право.
6. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку ввезення на митну територію України гуманітарної допомоги» від 24 грудня 2019 р. № 1155 // Офіційний вісник України. – 2019. – № 98.
7. Бекешкіна, І. Е. Роль міжнародних організацій у наданні гуманітарної допомоги: досвід України // Журнал міжнародних відносин. – 2020. – № 5.
8. Бондаренко, С. М. Адміністративно-правові основи організації надання гуманітарної допомоги в умовах надзвичайних ситуацій // Науковий вісник НАДУ. – 2021. – № 2.
9. Нестеренко, Т. В. Міжнародна співпраця у сфері гуманітарної допомоги: сучасні тенденції // Право України. – 2022. – № 1.
10. Організація Об'єднаних Націй (ООН). Офіційний сайт. Режим доступу: <https://www.un.org>.
11. Українська Гельсінська спілка з прав людини. Правові аспекти гуманітарної діяльності в умовах воєнного стану. Режим доступу: <https://helsinki.org.ua>.
12. Всесвітня продовольча програма ООН: офіційний сайт. Режим доступу: <https://www.wfp.org>.
13. Червоний Хрест України: Гуманітарна допомога та виклики. Офіційний сайт. Режим доступу: <https://redcross.org.ua>.

14. Міжнародний Комітет Червоного Хреста: гуманітарна діяльність під час конфліктів. Офіційний сайт. Режим доступу: <https://www.icrc.org>.
15. Денисенко, А. В. Використання новітніх технологій у сфері гуманітарної допомоги // Інформаційні технології та право. – 2023. – № 3.